



# BEDÖMNING AV PÅVERKAN PÅ FLADDERMÖSSENS LIVSMILJÖ

Noresunds herrgård

Inventering för detaljplan

På uppdrag av SBK Värmland

2022-06-27

Niklas Wahlström

[niklas@naturward.se](mailto:niklas@naturward.se)

## Inledning

Uppdraget innebär att undersöka två byggnader vid Eda golfbana med avseende på förekomst av fladdermuskolonier, samt att göra en bedömning av byggnadernas funktion som övervintringslokaler. Byggnaderna planeras att rivas i samband med realisering av ny detaljplan för området.

## Metod

Inventeringen genomfördes 2022-06-03, genom att åtkomliga utrymmen i byggnaderna genomsöktes invändigt och utvändigt, visuellt och med hjälp av ultraljudsdetektor (Pettersson D240X), för att lokalisera aktiva fladdermuskolonier. Golvet i stolpboden och vindsutrymmet i herrgården avsöktes efter ansamlingar av fladdermusspillning och bytesrester, vilket om det förekommer tyder på att byggnaderna används eller har använts som koloniplatser. Källarutrymmen inspekterades för att kunna göra en bedömning av lokalernas lämplighet som övervintringsplatser.

Från solens nedgång och en timme framåt avlyssnades stolpboden och nordöstra gaveln av herrgården från en position mellan byggnaderna, där utflygande fladdermöss både kunde observeras visuellt och höras med ultraljudsdetektor. 60 minuter efter solnedgången ägnades 10 minuter åt att lyssna av trädgångarna närmast herrgården och stolpboden för att hitta jagande, utflugna fladdermöss.

## Resultat

Inga tecken hittades på att fladdermöss använder källarutrymmena i herrgården eller stolpboden för övervintring.

Inga utvändiga spår på byggnaderna som indikerade att fladdermöss använder dem som koloniplats hittades.

Spillning från fladdermöss hittades både i stolpboden och i herrgården. I stolpboden fanns bara mindre mängder spridd spillning. På herrgårdsvinden hittades en större mängd ansamlad äldre spillning tillsammans med mindre mängder spridd spillning av färskare snitt. Bland spillningsresterna fanns även relativt gott om fjärilsvingar (näselfjäril) vilket indikerar att vinden åtminstone tidigare använts som koloniplats för brunlångöra. Merparten av den ansamlade spillningen var äldre, medan färskare fladdermusspillning hittades fåtaligt och mer spritt.

Inga aktiva kolonier eller fladdermusindivider kunde återfinnas vid invändig avsökning av stolpboden och herrgården.

Inga utflygande fladdermöss observerades, varken visuellt eller med hjälp av ultraljudsdetektor, från solens nedgång och 60 minuter framåt (22:20 – 23:20).

Inga jagande fladdermöss hittades i trädgångarna intill stolpboden eller herrgården (23:30 – 23:40).

## Diskussion

Av källarna skulle teoretiskt källaren vid herrgårdens nordöstra utbyggnad kunna fungera som övervintringslokal då den är mörk och frostfri nu. Att finna övervintrande fladdermöss i källaren är dock osannolikt då källaren fungerat som pannrum och därmed varit uppvärmt vintertid under den senare delen av byggnadens användning. Källaren som fungerat som tvättstuga bedöms inte lämplig på grund av ljusinsläpp från fönster i marknivå. Den källare som har störst potential som

övervintringsplats och troligen tidigare fungerat som sådan är källaren under stolpboden. I dagsläget är den dock helt olämplig på grund av att dörren är trasig och står öppen/inte går att stänga, samt att hela golvet är täckt av mer än decimeterdjupt vatten.

Att inte en enda fladdermus registrerades under besöket var något förvånande. Dock noterades att antalet flygande insekter i området var mycket lågt trots gynnsamt väder. Möjligen är detta en del av förklaringen till resultatet. Öarna med träd och buskar omgivna av i det närmaste sterila ytor med kortklippt gräs producerar sannolikt betydligt mycket mindre biomassa än tidigare odlingslandskap. Detta i kombination med att skydd i form av högre vegetation saknas för fladdermössen när de ska förflytta sig mellan trädpartierna, kan möjligen ha gjort att lokalen inte längre är lämplig för t.ex. en långsamt flygande art som brunlångöra. Till detta kommer även belysningen allén som leder fram till herrgården, vilket även detta verkar avskräckande på ljusskyende arter som brunlångöra.

Den lilla mängd färskare spillning som hittades kan tyda på att åtminstone herrgårdsvinden kan användas som viloplats av jagande fladdermöss. Detta sker då sannolikt under tider då insekter förekommer i större mängd, som vid svärmningar, eller när kvällarna är mörkare än under yngelperioden i juni-juli.

### Slutsats

Slutsatsen är att herrgårdsbyggnaden och stolpboden inte används som övervintringslokal eller koloniplats idag, men att herrgårdsvinden har fungerat som koloniplats tidigare. Byggnaderna kan ur fladdermussynpunkt rivas utan negativ påverkan på fladdermuspopulationen i området. För att helt försäkra sig om att inga fladdermöss skadas bör rivning ske under perioden oktober – mars. Detta då byggnaderna kan användas som viloplatser under sommarhalvåret, men inte som övervintringslokaler.

### Bilder



*Herrgårdsbyggnaden.*



*Stolpboden.*



*Vattenfylld källare till stolpboden.*



*Vind på stolpboden med fågelspilling.*



*Gammal fladdermusspilling vid herrgårdens östra murstock.*



*Pantrummet.*



*Källare med ljusinsläpp.*

#### Referenser:

Eda kommun. 2021. Planbeskrivning - Detaljplan för Noresunds herrgård och närområde (Samrådshandling).

Eda kommun. 2021. Plankarta - Detaljplan för Noresunds herrgård och närområde (Samrådshandling).